

**HOSSZÚSÉTATÉRI ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

2025. szeptember 1.

I. Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

Alapelveink:

A gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, bizalom, szeretet és megbecsülés övezze.

A gyermeki jogok védelme.

Az óvodai nevelés segítse a gyermeki személyiség fejlődését, az egyéni készségek és képességek kibontakoztatását.

Érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése, ahol fontos szerep jut az élményekre alapuló játéknak, hiszen ez a gyermekek legfőbb tevékenysége, a szocializáció színtere, fejlettségük legjobb mutatója.

E tevékenységen keresztül gondoskodunk az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítéséről.

Óvodakép, gyermekkép:

Az óvodánkat választó családok megváltozott életkörülményei, a megélhetési gondok, a munkanélküliség hatással vannak a gyermek fejlődésére. Korlátozódnak a családok lehetőségei, egyre kevesebb közösen megélt élményben van részük a gyermekeknek. Átalakulóban van az értékrend.

Ahhoz, hogy a gyermekek jól és biztonságban érezzék magukat, szükség van egy olyan helyre, amely szeretetet, biztonságot áraszt, ahol próbálghatják lehetőségeik, képességeik határait.

Az óvoda a közösségi lét első színtere, itt szereznek a gyermekek tapasztalatot az együttélés szabályairól.

A közösség védettséget nyújt és erősebbé tesz, ahol kialakulnak az értékek, megfogalmazódnak a jogok és kötelességek, a mindenkire érvényes szabályok.

Ezek figyelembevételével egy élményekre alapuló óvodai nevelést igyekszünk megvalósítani, ahol fontos szerep jut a gyerekeket körülvevő személyi, tárgyi környezetnek.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, minden gyermek számára biztosítja az egyenlő hozzáférést, az óvoda nem ad helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.

A gyermek személyisége folyamatosan, egyedi ütemben és módon fejlődik, a genetikai adottságok, az érés természetes folyamatai, valamint a környezetből érkező hatások, beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat közösen formálják.

A gyermekek érési ütemét, életkori szakaszonként és egyénenként változó testi, lelki szükségleteit figyelembe véve, a családi nevelést kiegészítve, segítjük a gyermekek személyiségének kibontakozását. Óvodánk biztosítja a gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit, lehetőséget biztosítva arra, hogy minden gyermek saját képességeihez mérten, önmagához képest fejlődjön. Közvetetten segítjük az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Pedagógiai tevékenységrendszerünk és tárgyi környezetünk segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Célunk

A 3-7 éves korú gyermekek sokoldalú harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítése az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

Tehetséggondozás, egyenlő hozzáférés biztosítása, hátránykompenzáció.

Óvodánk olyan helyé váljon, ahol a gyermekek jól és biztonságban érzik magukat, ahol elegendő idő, tér és közös élmény áll rendelkezésükre, hogy a különféle tevékenységekben maximálisan kiteljesedhessenek.

Egyéni képességeik figyelembevételével, a gyermeki játékszabadság tiszteletben tartásával a környezetükben jól eligazodó, jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkező gyermekek nevelése.

„Milyen embert is akarunk formálni? A válasz egyszerű: egészséges testű, akaraterős, jó ítéletű, értelmes, tette kész, szép célokért hevülő és áldozó embereket, akik meg tudják érteni és élni a szépet és nagyot minden téren, akik az életüket ki tudják tölteni tartalommal, akik megértik a dolgok összefüggéseit, akik megértik azt, hogy emberi közösségben élnek, amely csak a kölcsönösségen, méltányosságon és jóakaraton épülhet.” - Szent-Györgyi Albert

II. Nevelési feladatok és tevékenységek

Mottó:

„Az elfogadás olyan, mint a termékeny talaj, mely lehetővé teszi, hogy a kis mag olyan gyönyörű virággá fejlődjön, amilyenné belső lehetőségei csak engedik. A talaj kioldja a magban rejlő fejlődés képességét...”

(Thomas Gordon)

1. Az óvodai nevelés általános feladatai

a) Az egészséges életmód alakítása

Cél:

A gyermekek testi fejlődésének elősegítése.

A gyermekek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.

A harmonikus, összerendezett mozgásfejlődés elősegítése.

A gyermekek testi képességei fejlődésének segítése.

A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, a fogmosás, az étkezés, - különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása. A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, biztonságos környezet biztosítása.

Életvezetési készségek fejlesztése, melyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodó képességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, melyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához.

A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása.

Környezettudatos magatartás kialakítása.

Megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális prevenciós és korrekciós testi nevelési feladatok ellátása.

Az egészségfejlesztő tevékenység során az egészségi állapot pozitív irányú változása.

Alakuljon ki a gyermekek igénye a személyi-és környezeti higiéniára, a mozgásos életmódra, az egészséges táplálkozásra és kulturált étkezésre, az egészséget károsító magatartásformák elkerülésére, egy adott élethelyzetben az egészségesebb megoldás választására, a másokon való segítségre.

Az óvoda kiemelt feladatának tekinti az egészség megóvására és fenntartására irányuló pozitív beállítódás, érdeklődés, véleményalkotás, szándék valamint érzékenység kialakítását. A gyermekek nevelése során célunk, hogy már korai életkorban megalapozzuk azokat a szokásokat, attitűdöket és ismereteket, amelyek az egészségtudatos magatartáshoz szükségesek.

Feladatok:

Az egészséges életmód, betegségmegelőzés, egészségmegőrzés szokásainak megalapozása.

Az egészséges életmód kialakítása segítse az egészséges életvitel iránti igény kifejlődését, az egészséges életmód választását, az egészséget károsító magatartások visszaszorítását.

A megfelelő életmód biztosítása az életritmus, a táplálkozás, a testápolás, a tisztálkodás, (fogmosás,) öltözködés, mozgás, edzés, pihenés és alvás megszervezésével.

Támogató és biztonságos környezet biztosítása, modellértékű nevelőmunka segíti a gyermekek életvezetési készségeinek kibontakoztatását, az önállóság, együttműködés és érzelmi szabályozás fejlesztését.

Az egészséges táplálkozás elősegítése: a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só-és telítetlenszír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentésével. A zöldség, gyümölcs, tejtermékek fogyasztásának ösztönzése.

A mozgás fejlesztését a testnevelési foglalkozások és a szabadban végezhető különböző mozgásos tevékenységek szolgálják.

Fejlesztjük a gyermekek erőnlétét, gyorsaságukat, állóképességüket, téri tájékozódási képességüket, mozgásérzékelésüket, reakció és ritmusképességüket, egyensúlyérzéküket, mozgékonyaságukat, hajlékonyságukat.

Fontos feladatunk a szabad levegőn való mindennapos tartózkodás biztosítása, amely hozzájárul a szervezet ellenálló képességének növeléséhez, az időjárásnak megfelelő öltözködés megtanítása és gyakorlása (réteges, kényelmes ruházat), a rendszeres mozgás, mint az egészséges fejlődés alappillére, a helyes táplálkozási szokások kialakításának segítése, a higiéniai szabályok megtanítása (kézmosás, zsebkendőhasználat, WC-használat), a gyermeki szervezet fokozatos alkalmazkodóképességének erősítése a természetes környezeti ingerekhez (pl. levegőváltozás, hőmérséklet).

Tudatosítással és gyakorlással segítjük, hogy kialakuljanak az egészséges életmód viteléhez szükséges jártasságok és készségek, létrejöjjön az egészséges, edzett személyiség.

A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó feladatok gyakorlati alkalmazása.

Az óvoda udvarának kialakítása, eszközei az óvodások sokféle tevékenységét szolgálják minden évszakban.

Az átlagos fejlettségi szinttől eltérő gyermekeknek szabadidőben különböző mozgástevékenységet kezdeményezünk, minél több mozgásra ösztönözzük őket.

Az egészséges életmód szokásainak kialakítása közben egyértelmű kéréseket, feladatokat közlünk a gyermekekkel. A tevékenység során párbeszédet folytatunk a gyermekekkel, figyelünk beszédstílusukra, bővítjük szókincsüket, s ezáltal fejlesztjük gondolkodásukat.

A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére:

A testileg egészségesen fejlődő gyermekek 6 éves koruk körül eljutnak az első alakváltozáshoz.

Megváltoznak testarányaik, megkezdődik a fogváltás.

Testük arányosan fejlett, teherbíró.

Mozgásuk összerendezettebb, harmonikusabb.

Erőteljesen fejlődik mozgáskoordinációjuk és finommotorikájuk.

Mozgásukat, viselkedésüket, testi szükségleteik kielégítését szándékosan irányítani képesek.

Önállóak a gondozási tevékenységek végzésében. Önállóan mosnak fogat.

Igényesek a gondozott megjelenésre.

Betartják a kulturált étkezés szokásait. Szívesen fogyasztanak tejtermékeket, gyümölcsöket.

Óvják saját és társaik testi épségét.

Az egészségfejlesztés területei:

- Egészséges táplálkozás.
- Mindennapos testnevelés, testmozgás.
- Személyi higiéné.
- Testi és lelki egészség fejlesztése
- A bántalmazás, erőszak megelőzése.
- Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás.

Egészséges táplálkozás

Alapelvek:

Az óvoda fontos feladata a gyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megalapozása és megerősítése, amely szorosan kapcsolódik az egészséges életmódra neveléshez. A helyes étkezési szokások kialakítása nemcsak a testi fejlődést segíti, hanem megelőzi az egészségkárosító szokások kialakulását is.

A gyermekek számára biztosított óvodai étkeztetés külön beszerzés alapján, jogszabályban meghatározott módon történik, a közétkeztetés szabályainak megfelelően.

Az óvodás gyermek az ébrenlétének háromnegyed részét az óvodában tölti, ahol az óvodapedagógusok a gyermek testi-szellemi fejlődésének feltételeit igyekeznek biztosítani. A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása.

Az óvoda és a pedagógus feladatai az egészséges táplálkozás terén:

Kulturált körülmények között a fogásokat folyamatosan felszolgálja (várakozási időt kerüli). Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállítását irányítja. Megkedvelteti az ízeket, intenzív rágásra ösztönöz, folyamatosan folyadékot biztosít. Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával ismerteti meg a gyerekeket. Fokozottan ügyel a táplálék érzékeny gyermekek diétájára.

Az óvodapedagógusok a szülőkkel, közösen hetenként egy-két gyümölcs- és zöldségnapot tartanak, tanácsot adnak az egészséges étrendre vonatkozóan.

Óvodai napirend keretében megismertetik az óvodapedagógusok a gyermekeket új ízekkel, addig ismeretlen étel- és italféleségekkel. Tegyük az étkezést örömtelivé, teremtsenek jó hangulatot az ételek elfogyasztásához.

Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében a napi programba alternatív egészségfejlesztő programot (pl. projektek) építenek be, játékos alkalmat teremtenek arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. saláta készítés, tízórai kiegészítése az óvoda udvarán ültetett fűszernövényekkel).

A foglalkozások során megvalósításra kerül az egészséges táplálkozást népszerűsítő foglalkozás.

Az egészséges táplálkozás egészségre gyakorolt hatásai adnak alapot a foglalkozásoknak, így a gyermekek őszi piacot, zöldséges üzletet, kerteket látogassanak meg. Ismerkedjenek gyümölcsökkel, zöldségfélékkel. Minden érzékszervet megmozgatnak a tapasztalatszerzés során, mindezeket versekkel, mondókákkal, mesékkel, körjátékokkal kísérve tegyék még vonzóbbá a gyermekek számára. Legyenek vonzóak a kóstolók. Készüljön saláta zöldségből, gyümölcsből.

Az étkezések során előforduló mindenféle tejterméket kóstoljanak meg a gyermekek. Beszélgessenek a tej fontosságáról, miért is fontos az emberi szervezet számára, kiemelve a csontok és a fogak egészségét.

Az óvodapedagógusok ösztönözzék a gyermekeket, de ne kényszerítsék az ételek elfogyasztására. Biztosítsák, hogy a nap bármely szakában ihassanak.

Mindennapos testmozgás

Alapelvek:

A gyermekek egészséges életmódjának kialakításához hozzátartozik a mozgásigény kielégítése, a testi képességek fejlesztése.

A mindennapos mozgás lehetőségének biztosítása.

Változatos napi- és hetirendben biztosítsa az óvodapedagógus a gyermekek mozgásigényének kielégítését.

Az óvoda és a pedagógus feladatai:

Az óvodapedagógus naponta szervez mozgástevékenységet csoportszobában, a mozgásra kijelölt aulában, udvaron.

Heti egy kötelező testnevelés foglalkozást vezet.

Az edzési lehetőségeket a testnevelés módszereivel, a környezeti tényezők figyelembe vételével aktívan biztosítja a szabadban is. Megtervezi a helyet, időt, biztosítja a megfelelő eszközöket. A különböző közegekben való mozgást fokozatos terheléssel valósítja meg, figyelembe véve a gyermekek egyéni és életkori sajátosságait. Időjárástól függően (köd, -5 °C, eső, viharos szél esetén nem) napi 1-3 órát levegő-és napfényedzést biztosít a fokozatosság figyelembe vételével. A nyári napirendet az egész napos szabadban tartózkodásra építi (kivétel erős napsugárzás esetén 11-15 óráig).

Személyi higiéné

Óvodapedagógus feladatai:

- Tisztálkodás

A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére.

Tisztálkodási folyamatot megismerteti: helyes sorrendiséggel és technikával, egészségügyi szokásokkal.

A tisztaság alapvető fontosságának, a betegségmegelőzés és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítja a gyermekekben. Ezen belül a test tisztántartásán értjük a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását, a ruházat higiénája a mosás, tárolás feladatait is tartalmazza, illetve a közvetlen környezetünk tisztántartására is hangsúlyt fektet.

A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújt. Fokozatosan kialakítja az önállóságot.

- Öltözködés

Elegendő időt és szükséges segítséget biztosít az öltözködésben és a ruházat elhelyezésében az öltözőszekrényben, a gyermek jelenél.

A megfelelő viselet kiválasztásában összefüggéseket tár fel a gyermekekkel az időjárás és tevékenységek között.

Fokozatosan kialakítja az önállóságot.

A szülőkkel való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű, minőségű ruházat és cipő biztosítására javaslatot tesz. (Pl: műszálas anyagok kerülése, váltóruhák, lábboltozatot és lábfejet védő cipők biztosítása, lógó alkatrészek eltávolítása.)

- Pihenés

Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően nyugodt pihenés feltételeit biztosítja, ellenőrzi a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését (a lehető legnagyobb távolságban).

A gyermekek elalvását segíti biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal.

Pihenés időtartamát a csoport szükségleteihez igazítja.

Az óvodás gyermek saját testi gondozásának megtanítása és mozgásigényének kielégítése csak egészséges környezetben történhet. Ennek érdekében a dajkák munkájához tartozik a mindennapos portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szellőztetés a higiéniai szabályok betartatása a gyermekkel.

Az óvodapedagógus a balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli, szükség esetén kezdeményezi javítását, cseréjét. Különösen az udvari, vagy játszótéri játékoknál, sőtán felhívja a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, biztonságos közlekedés szabályaira, kirándulásra szülői segítséget kérhet.

A gyermekek szükséglete szerint (szülők tájékoztatásával) speciális szakemberek bevonásáról gondoskodik, az óvoda fogorvosa, védőnője, s a szakszolgálatok segítségével.

A Szakértői Bizottság logopédusával konzultál, aki hetente tart foglalkozásokat óvodánkban. A nevelési év elején a logopédus felméri a beszédhibás gyermekeket, s az órarendjében a fejlesztő foglalkozásokat megtervezi.

Az óvodapedagógusok elkészítik a szakértői vizsgálati kérelmet a sajátos nevelési igényű (SNI), illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) gyermekek számára. A Szakértői Bizottság a kérelem alapján évente felülvizsgálja a gyermekeket, javaslatot tesz az egyéni bánásmódra, a fejlesztés irányaira, valamint szükség esetén speciális terápiás ellátást ajánl. Az óvodapedagógus a javaslatokat beépíti az egyéni fejlesztési tervbe és a nevelő-fejlesztő munkába

Testi és lelki egészség fejlesztése

A bántalmazás, erőszak megelőzése

Alapelv:

A „Zéró tolerancia elve”. Az óvoda minden formájú bántalmazással, agresszióval, fizikai vagy lelki erőszakkal szemben zéró toleranciát alkalmaz. Ez vonatkozik gyermek és gyermek, felnőtt és gyermek, illetve felnőttek közötti viszonyokra egyaránt.

A pedagógus alapvető feladata:

Megelőzés a nevelés eszközeivel. A nevelési program részeként tudatosan fejlesztjük a gyermekek szociális kompetenciáit, empátiáját, érzelmszabályozását, konfliktuskezelési képességeit. A pozitív viselkedésminták bemutatása, megerősítése, valamint a nyugodt, elfogadó csoportlégkör kialakítása kiemelt nevelési cél.

Biztonságos, támogató környezet biztosítása. Az óvoda fizikai és pszichológiai környezete minden gyermek számára biztonságot, elfogadást és védelmet kell, hogy nyújtson. A pedagógusok felelősek a csoporton belüli biztonságos légkör fenntartásáért és a problémák időbeni észleléséért.

Azonnali és következetes reagálás. Bármilyen bántalmazásra utaló jel esetén az óvoda munkatársai azonnal és határozottan, a szakmai protokolloknak megfelelően járnak el. Az eseteket dokumentálják, értesítik az érintett szülőket, a gyermekvédelmi felelőst vagy más hatóságokat.

Szülőkkel való együttműködés. A pedagógus feladata a szülőkkel való együttműködésben, hogy bizalmi kapcsolatot alakítson ki, rendszeresen tájékoztasson a gyermek viselkedéséről, segítse a közös nevelési elvek kialakítását, és nyitott kommunikációval elősegítse a bántalmazás megelőzését. Fontos szerepe van a konfliktusok megelőzésében, kezelésében és a szülők érzékenyítésében is.

Szakmai támogatás és továbbképzés. A nevelőtestület tagjai rendszeres továbbképzésekben részesülnek a gyermekvédelem, erőszakmegelőzés, konfliktuskezelés témakörében. Ezzel biztosított a korszerű módszerek alkalmazása és a megfelelő beavatkozási stratégiák ismerete. Gyermekvédelmi felelős szerepe: Az intézmény gyermekvédelmi felelősének kiemelt feladata a bántalmazás megelőzési protokollok nyomon követése, a pedagógusok támogatása, és a gyermekvédelmi esetek koordinálása.

Baleset megelőzés, elsősegélynyújtás

Alapelvek:

Az óvoda kiemelt feladatának tekinti a gyermekek testi épségének védelmét. A balesetmegelőzés és az elsősegélynyújtás alapelve a biztonságos, kiszámítható környezet kialakítása, a kockázatok csökkentése, valamint a gyors, szakszerű reagálás biztosítása.

A gyermekek testi épségének védelme, a megelőzés szemléletének beépítése a mindennapi nevelési gyakorlatba, valamint a felkészült, felelősségteljes pedagógusi jelenlét biztosítása minden helyzetben.

A gyermekeket rá kell ébreszteni, hogy egy kis odafigyeléssel, óvatossággal a balesetek többsége, valamint a velük járó fájdalom elkerülhető.

A gyermekek ismerkedjenek meg a vészhelyzetek, balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, kiemelten azokkal, melyeket ők is el tudnak látni: segítségkérés (felnőtt értesítése, esetleg mentő hívása); beteggel való kapcsolatteremtés, könnyebb sérülések ellátása.

A gyermekek tanulják meg, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (kerékpár, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, valamint mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében.

Az óvodapedagógus feladata:

Szerepjáték: a mindennapi helyzetek eljátszása (pl. elesés, segítségkérés, sebtapasz használata) segíti a szabályok gyakorlati megértését.

Mesélés: balesetekről, segítőkészségről szóló történetek feldolgozása érzelmi azonosulást tesz lehetővé.

Bábozás: a bábokon keresztül könnyebben feldolgozhatók a veszélyhelyzetek, segítő szerepek modellezhetők.

Könyv- és képfelolvasás: vizuális eszközök segítségével ismerik meg a gyerekek a helyes viselkedést, veszélyes szituációkat.

Társasjátékok: szabálykövetést, figyelmet, együttműködést fejlesztenek, melyek alapvetőek a biztonságos viselkedéshez.

Beszélgetés: közös élmények, tapasztalatok megbeszélése, a gyermekek kérdéseinek megválaszolása tudatosítja a tanultakat.

E módszerek játékos, élményszerű formában segítik a balesetmegelőzési ismeretek elsajátítását és a segítőkész magatartás kialakítását.

A környezettudatos nevelés, a környezet védelme

Mottó:

*„A természet varázsát ontja bőven. A fűben, a virágban és a kőben.
Ó nincs a földön oly silány anyag,
Mely így vagy úgy ne szolgálná javad;
De nincs oly jó, melyben ne volna vész,
Ha balga módra véle visszaélsz!”
(William Shakespeare)*

Cél:

Olyan szokások, viselkedésformák kialakulása, melyek a környezettel való harmonikus kapcsolatot segítik elő. A gyermekek helyes értékrendjének, környezetkultúrájának megalapozása.

Feladatok:

A környezeti kultúra, a természet-és környezetbarát magatartás alapozása.
A környezettudatos életvitel, szemlélet kialakítása.
Értékrend formálása.
A környezetet károsító emberi tevékenységek és következményeinek felfedeztetése.
Ökológiai összefüggések észrevettetése.
Az élet tiszteletére nevelés.
A rendszerszemléletű gondolkodás alapozása.
A holisztikus és analitikus látásmód megjelenésének elősegítése.
A szelektív hulladékgyűjtés feltételeinek megteremtése.
A „Zöld jeles napok” megünneplése:
március 22. A víz világnapja, április 22. a Föld napja, május 10. Madarak és fák napja.
Élményszerző séták, előadások, programok szervezése.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

Tapasztalatuk van arról, hogy környezetükre hatást gyakorolnak.
Kialakul a pozitív érzelmi viszonyulás a természet iránt.
Elemi ismereteik vannak az ember életvitele és a környezet minősége közötti összefüggésről.
Takarékoskodnak az energiával: vízzel, árammal, a pazarlást elkerülik. Újfajta értékekre irányul figyelmük. A gyerekeken keresztül a szülők is kapnak ötleteket a szabadidő hasznos és igényes eltöltéséhez.
A talajt, a vizet, a levegőt, az élő világot károsító folyamatokról elemi ismeretekkel rendelkeznek.
Felismerik, hogy az élettelen környezeti tényezők hatással vannak az élő életfolyamataira (víz, levegő, talaj, fény, hőmérséklet).
Levélhullás és elszíneződés, rügyfakadás, állatok valódi és nem valódi téli álma, madarak vonulása, fészekrakása, termések érése, növények mélynyugalmi állapota stb.

Tapasztalják, hogy a természetben mindennek helye van, semmi sem felesleges. Nem tapossák el a "nem szeretem" állatokat, nem tördelik le a növényeket. Tudják szemlélni az őket körülvevő világot a maga teljességében és részekre bontottan is.

Megkülönböztetik a papírt, a műanyagot, a fémeket, a zöldhulladékot. A komposztálás folyamatát figyelemmel kísérik.

Érdeklődve vesznek részt a programokon. Tapasztalataik bővülnek.

A különböző helyszíneken dolgozó szakemberekkel történő találkozás hatására gazdagodik szociális tapasztalatuk, bővülnek ismereteik, alakul viselkedéskultúrájuk.

b) Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Mottó:

„ A fát gyümölcséről, az embert cselekedeteiről ismerik. A jótett soha nem vész el, aki udvariasságot vet, barátságot arat, aki kedvességet ad, szeretetet kap cserébe.”
(Basil)

Cél:

Az érzelmi biztonságot nyújtó közvetlen, szeretetteljes, nyugodt, családi, bizalmat közvetítő légkör ösztönzően hat a gyermek érzelmi kötődésének alakulására, érzelmi alapigények kielégítésére.

Fejlődjenek az erkölcsi, érzelmi és akarat tulajdonságok: figyelmesség, egymás segítése, fegyelmezettség, kooperáció, illemtudó viselkedés, együttérzés, kitartás, nyíltság, felelősség, feladattudat, szabálykövetés.

Épüljön a társas kapcsolatok terén az egymás közötti bizalom (óvodapedagógus-gyerek, gyerek-gyerek, csoportok között), együttműködési készség. Alakuljon ki alá-, fölé és mellérendeltségi helyzetek átélése, elfogadása, egymás iránti tolerancia. Segítsük elő a nemzeti identitástudat alakulását, a keresztény kulturális értékek megismerését.

Feladatok:

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyereket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott szeretettel körvegye. Mindezt szükséges, hogy:

- már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék a gyermeket;
- az óvodapedagógus-gyerek, gyermek-dajka, gyermek-gyerek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező önérvényesítő törekvéseinek
- az óvoda teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégíthesse természetes társas szükségleteit; nevelje a gyermeket a különbözőségek elfogadására, tiszteletére.

A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása.

Az óvodai élet szervezése segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, a szokás- és normarendszerének megalapozását.

A gyermek nyitottságára építve az óvoda segítse elő, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt. Ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja. Formálódjon a gyermekek nemzeti identitástudata, ismerjék meg a keresztény kulturális értékeket.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése. A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, beszédfigyelmetlen vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a tehetséges gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel.

Megfelelő szakemberek bevonásával a szakértői bizottság javaslata alapján (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus, konduktor stb.)

A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére:

Viselkedésük tisztelettudó. Igazmondóak, alkalmazkodóak, együttműködőek, örülnek a közös sikereknek.

A közösség szokásaihoz alkalmazkodnak. Érzelmekben, szavakban, tettekben ragaszkodnak óvodájukhoz, egymáshoz, a felnőttekhez.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.

A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel, és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi.

Egyre több szabályhoz tudnak alkalmazkodni, késleltetni tudják szükségletei kielégítését.

Elfogadják a különböző jegyekben megnyilvánuló másságot. Alakul a nemzeti identitásuk. A keresztény kulturális értékekkel megismerkedtek.

c) Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Mottó:

"Az anyanyelv ápolása, az óvodapedagógusi beszéd -és viselkedésminta, a gyermekek beszédkedvének felkeltése, ébrentartása, a nyelvi fejlődés játékos keretek közötti megtámogatása olyan értékek és hagyományok, amelyek kiállják az idő próbáját."
(Labáth Ferencné oktatási szakértő Bpest)

Cél:

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére és szeretetére nevelés.

Minden gyermek jusson el képességei maximumára.

Változatos tevékenységek által szerezzenek tapasztalatot a természeti és társadalmi környezetről, a kísérletező tapogatózás módszerével.

Fejlődjön kommunikációs képességük.

A gyermekek természetes beszédkedvének fenntartása, erre való ösztönzés.

Feladatok:

A magyar nyelv sokszínűségének, szépségének megismertetése.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes minta és szabálykövetéssel (a javítgatás elkerülésével) – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése. A gyermek meghallgatása, gyermeki kérdések támogatása és az arra adott válaszok igényének kialakítására fordítunk nagy figyelmet.

Az anyanyelvi kultúra megalapozása tiszta hangképzéssel, gazdag szókészlettel, mondatalkotással.

A gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Önálló tevékenységválasztás biztosítása.

Kísérletezés, kutatás feltételeinek biztosítása.

Egyéni megoldási módok pozitív értékelése.

A gyermekek gyűjtőszenvédélyének erősítése.

Élmény, hely, idő, eszköz, alapanyag biztosítása.

Egyéni érési folyamat, képességek, adottságok figyelembevétele, differenciált bánásmód.

Természeti és társadalmi környezet megismertetése.

Sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása (komplexitás).

Beszédkészség fejlesztése.

A beszédfigyelem fokozatos érvényesülése.

A fejlesztés várható eredményei:

Érthetően, folyamatosan kommunikálnak, beszélnek, gondolataikat, érzelmeiket mások számára érthető formában, életkoruknak megfelelő tempóban és hangsúllyal tudják kifejezni.

Beszédük tagoltsága megfelel nyelvünk követelményeinek.

Minden szófajt használnak, tisztán ejtik a magán és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések is lehetségesek).

Képesek végig hallgatni és megérteni mások beszédét.

A gyermekek elemi ismeretekkel rendelkeznek az őket körülvevő világról.

Érthetően, folyamatosan képesek kifejezni önmagukat.

Képesek a szóbeli közléseknek megfelelően cselekedni.

Problémafelismerő és megoldó képességgel rendelkeznek.

Különböző tevékenységekben vesznek részt, figyelmüket rövid ideig képesek ugyanarra összpontosítani.

A feladattudatuk kialakulóban van, és ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg.

Képesek az iskolai tanulás megkezdésére.

Értelmi képességeik életkoruknak megfelelően alakulnak, a cselekvő – szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Kreatívak.

d) A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

Alapító okiratunknak megfelelően ellátjuk a szakértői bizottság szakvéleményének javaslata szerint integrálható sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését-oktatását. Feladatunk a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, akik a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékosok, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékosok, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem-, vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdenek.

Célunk esélyt adni arra, hogy ezek a gyermekek is megismerhessék értékeiket, elhiggyék, hogy helyük van a közösségben akkor is, ha valamiben különböznek társaiktól

Óvodai nevelési programunk elkészítésekor, valamint napi munkánk során ezért figyelembe vesszük a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvében foglaltakat.

Az integrált nevelésre vonatkozó általános alapelveink:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében is általános nevelési célkitűzéseink megvalósítására törekszünk
- Kiemelt célunk elősegíteni e gyermekek: alkalmazkodó készségének, akaraterejének, önállóságának, érzelmi életének fejlődését.
- Biztosítjuk a sajátos nevelési igényű gyermekek számára a szükséges környezetet. Az inkluzív nevelés elvének érvényesítésével törekszünk arra, hogy a gyermekek az egyéni szükségleteikhez igazodó nevelésben és fejlesztésben részesüljenek.
- A rehabilitációs tevékenységünket team munkában kialakított és szervezett folyamatban valósítjuk meg. A team munkában az utazó gyógypedagógus, a gyermeket nevelő óvodapedagógus és dajkák vesznek részt.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése a napi óvodai életbe beágyazottan valósul meg, a gyermekek szakvéleményében foglaltak szerint az egyéni fejlesztést az utazó gyógypedagógusok végzik.
- Az egyéni igényekhez igazodó foglalkoztatás megvalósulás érdekében rugalmas szervezeti kereteket alakítunk ki.
- A sajátos nevelési igényű gyermekkel végzett munkánk során arra törekszünk, hogy kihasználjuk mindazon lehetőségeket személyiségük - így különösen a befogadás, empátia fejlesztése, a segítő viselkedésformák és tevékenységek tanítása- fejlesztésére, amit a sérült társaikkal való együttélés nyújt.

- Az elfogadás szemléletét úgy alakítjuk, hogy tartózkodunk mindazon viselkedésminták adásától, amely a sérült gyermekek másságát hangsúlyozza.
- Munkánkkal közvetve segítjük a társadalom befogadó szemléletének kialakítását.

A habilitáció általános célja:

- a sérült funkciók fejlesztése, újak kialakítása
- A sérült funkciókkal egyensúlyban a meglévő funkciókra való támaszkodás, ezek fejlesztése
- Amennyiben speciális eszközök használata szükséges, ezek elfogadtatása, a használat tanítása

A habilitáció fő területei:

- az észlelés - vizuális, akusztikus, taktilis, vesztibuláris, kinezteziás - fejlesztése
- a motoros készségek fejlesztése
- a beszéd-és nyelvi készségek fejlesztése, szükség esetén alternatív kommunikációs eszköz használatával
- a szociális készségek fejlesztése
- a kognitív készségek fejlesztése
- az önellátás készségeinek fejlesztése

A habilitáció részben a többi gyermekkel végzett munka során, differenciált bánásmóddal és eszközökkel, részben egyéni vagy kiscsoportos formában valósul meg.

A sajátos nevelési igényű gyermekekkel végzett munkánkra vonatkozó eljárás:

- Évnyitó szülői értekezleteinken rendszeresen tájékoztatást adunk a szülőknek az integrált nevelésre vonatkozó főbb tudnivalókról, az erre vonatkozó eljárási szabályainkról.
- Fokozott figyelmet fordítunk az újonnan felvett gyermekek esetleges problémáinak feltárására a szakértői bizottság bevonásával.

2. Az óvodai élet megszervezése

Az eredményes nevelőmunka és az érzelmi biztonság alapvető feltétele egy rugalmas hetirend és napirend kialakítása, amelyben a gyermekek biztonságban érzik magukat.

Ebben valósítható meg a párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek szervezése. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermekek egyéni szükségleteihez. A rendszeresség és az ismétlődés érzelmi biztonságot teremt a gyermekek életében.

Napirendünket a folyamatosság és rugalmasság jellemzi. amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. Fontos szempont volt a tevékenységek közötti harmonikus arány kialakítása, valamint az, hogy a játék a gyermek elsődleges tevékenysége.

Az óvodai élet szervezésében kiemelt szerepet kap a gondozás. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást, nevelést segítő munkatárssakkal.

Napirendünk szeptember 1-től június 10-ig:

06 ³⁰ -10 ³⁰	Játék. Játékba ágyazott egyéni és kiscsoportos tevékenységek: Rajz, mintázás, kézimunka, ének-zenei készségek fejlesztése, környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése. Részképességek fejlesztése, egyéni szükségletek alapján. Testápolási tevékenységek. Folyamatos tízórai. Mese, vers, dramatikus játékok. Élményekre épülő beszélgetések. Mindennapos testnevelés.
09 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység 45 perces időkerete a napirendhez igazítva
10 ³⁰ -12 ⁰⁰	Játék a szabadban Tapasztalatszerző séták, kirándulások, Megfigyelések a természetben Különféle mozgásos tevékenységek az udvaron.
12 ⁰⁰ -12 ⁴⁵	Ebéd Testápolási tevékenységek
12 ⁴⁵ -15 ³⁰	Pihenés Elalvás előtti mese. 14 ¹⁵ -től folyamatos ébredés a gyermekek alvásigényétől függően. Ébredéshez alkalmazkodó folyamatos testápolási teendők. Folyamatos uzsonna.
15 ³⁰ -17 ⁰⁰	Játék a csoportszobában, illetve udvaron

Az általános éves terv a csoportban dolgozó óvodapedagógus párok által összeállított útmutató, amely tartalmazza a kiemelt feladatokat, alapvető szokásokat, szabályokat, képességek és részképességek fejlesztésének feladatait.

Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, előszavas mese és közösségi játékelmény biztosításával.

Az évszakokhoz kapcsolódó témaköröket és jeles napokat, ünnepeket tematikus havi bontású hálótérvekbe rögzítjük.

A szervezett mozgásos tevékenység minden csoportban kötelező: kis-középső csoportosoknak heti egy, nagycsoportosoknak heti két alkalommal.

A külső világ tevékeny megismerésére élmény és tapasztalatszerző séták alkalmával is lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek.

Az irodalmi, ének-zenei és vizuális élménynyújtás formája csoportonként és alkalmanként változik.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységek tervezése érdekében.

A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor a nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

Az óvodai nevelés a fenntartó által jóváhagyott az óvoda pedagógiai programja alapján történhet és a gyermek neveléséhez szükséges teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg.

3. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

Játék

Mottó:

„Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét és eszét, szaporítja tapasztalatait. Ő azt hiszi: csak játszik. De mi már tudjuk, mire megy a játék. Arra, hogy e világban, otthonosan mozgó, eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle.”
(Varga Domokos)

A játék szerepe a kisgyermek életében:

A játék a gyermek legfőbb tevékenysége, a szocializáció színtere, fejlettségének legjobb mutatója, elsődleges életkategória, belülről indított és vezérelt tevékenység.

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze, a kisgyermek elemi pszichikai szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és zavartalanul ki kell elégülnie.

A játék kicsiben maga az élet, a gyermek számára az egész világ. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

A játékban az a legfontosabb, hogy örömszínezetű legyen, mert:

- önkéntes és szabad,
- nem a végeredmény a fontos, hanem maga a folyamat, az azt kísérő érzelmek, érzések, élmények,
- sajátos gyermeki rendje van, amelyben a tárgyak úgy kapnak helyet, hogy kézhez állnak, mindig elérhetők, bármikor áthelyeztetők a játék kíváncsi szerinti.

Cél:

Jót és jól játszani- ez a gyermek dolga az óvodában. A kisgyermek elemi pszichikai szükségletének kielégítése, a személyiség fejlődésének biztosítása a játék által.

Feladat:

Alapelvünk és feladatunk: minél több időt, alkalmat és lehetőséget biztosítsunk a gyermekek elmélyült játékára.

A szabad, elmélyült, önkéntes, spontán játék lehetőségének biztosítása, megfelelő csoportlégkör, hely, idő, eszközök, tapasztalatszerzés, élmények megteremtésével. Kiemelt figyelmet kap a szabadjáték elsődlegessége, az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben. A játékformákhoz - gyakorló játékhoz, szimbolikus szerepjátékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz - kapcsolódó szokások megismerése, elmélyítése, megtartatása.

A 3-7 éves korban megjelenő játékfajták, azok tartalmának, minőségének gazdagítása a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevételével.

Olyan módszerek keresése (bekapcsolódás, együttjátszás, stb.) amelyek segítik a gyermekek játékának fejlődését.

A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása.

A gyermek beszédkészségének fejlesztése, tapasztalatainak feldolgozása a szabad játékban, és a tevékenységben megvalósuló tanulás során. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét.

Óvodánkban mindenkor ügyelünk a szabad játék túlsúlyának érvényesülésére.

A fejlesztés tartalma:

Alkotó kedvű légkör biztosítása olyan játék lehetőségével érhető el, ahol a gyermek szabadon dönthet: kivel, milyen játékot választ, milyen élményeket dolgoz fel, milyen eszközöket használ, milyen helyet választ és mennyi ideig tart a játéka.

Feladatunk mindezekhez a feltételek megteremtése, a kellő időben adott segítség, megerősítés. A csoportban csak annyi szabályt vezessünk be, ami segíti a rugalmas, oldott légkör fenntartását.

A kreativitás, az alkotó együttműködés lehetőségének megteremtése.

Az óvodapedagógus kezdeményezései adjanak újabb ötleteket a megkezdett játék továbbfejlesztésére.

A megfelelő hely biztosítása a különböző típusú játékokhoz. A gyerekek a csoportszobában önállóan, vagy az óvodapedagógus segítségével alakítsák ki játékuk számára a megfelelő helyet: állandó és variálható kuckók, kincseket őrző helyek.

A rajzolásnak festésnek, barkácsolásnak legyen állandó helye.

Játékidőben is álljanak rendelkezésre az ehhez szükséges eszközök.

Az udvar megnövekedett játéktere ösztönözze a gyermekeket több nagymozgásos tevékenységre.

Az évszakoknak megfelelően az óvodapedagógus segítse az udvari szerepjátékok kibontakoztatását:

népi játékok, mozgásos játékok, közlekedési játékok, ügyességi és sportjátékok, homokozó és vizes játékok.

A játékban szükséges időt a napirend folyamatossága biztosítja. A napi életszervezésben feladatunk, hogy a gyerekek minél több időt tölthessenek udvari játéktevékenységgel.

A kreatív játékhoz szükséges eszközök legyenek ízlésesek, praktikusak, természetes anyagból készíthetőek, amelyek a gyermekek elképzeléseit kibontakoztatják, gazdagítják. Legyen lehetőség az udvaron is megteremteni a változatos játék feltételeit. Ha az időjárás megengedi barkácsolhassanak, festhessenek, agyagozhassanak, gyurmázhassanak stb. az udvaron is.

A spontán játék feltétele a megfelelő tapasztalat, élmény. Az élmény a játék forrása, személyiségfejlesztésük eszköze. A családból hozott élményeken túl, teremtsük meg a lehetőségét annak, hogy a gyermekek minél több együttes élményt élhessenek át.

A 3-7 éves korban megjelenő játékfajták, azok tartalma és minősége a gyerekek egyéni, és életkori sajátosságaitól is függenek.

Legyen módjuk a gyermekeknek megismerni az eszközök, tárgyak különböző tulajdonságait. Ismerjék meg a játékeszközök helyes használatát, az óvodapedagógus adjon mintát ezekhez. Kapjanak teret az életszerű (az életből ellesett) helyzetek, amelyek az érzelmi, erkölcsi, szociális, akarati fejlődést segítik.

A játék számtalan lehetőséget teremt a kommunikációra, a párbeszédre. Arra kell törekednünk, hogy nyugodt légkörben, életszerű helyzetekben minden gyermek beszélhessen arról, ami érdekli, foglalkoztatja.

Az óvodapedagógus által kezdeményezett anyanyelvi játékok adjanak teret a kommunikáció, szókincs, kifejezőkészség fejlesztéséhez.

A módszerek megválasztását a gyermekek életkori sajátosságai, testi-lelki állapota, érdeklődése, kíváncsisága határozza meg.

Az óvodapedagógus az eljárásait változatosan, mindenkor az adott szituációnak megfelelően kombinálja. Ha szükség van rá, legyen játékkezdeményező, modellnyújtó játszótárs, legyen elfogadó, engedő, támogató társ.

Arra törekszünk, hogy minden gyerek, minden nap kapjon valamilyen pozitív megerősítést: simogatást, elismerő pillantást, stb.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

A szabad játékban nyilvánuljanak meg a gyermekek pszichikus szükségletei.

Szükségleteiknek és életkoruknak megfelelő játékot választanak.

Önállóak, kezdeményezők a megnyilvánulásaik, bekapcsolódnak a közös játéktevékenységekbe.

Az élményekből táplálkozó játék során elfogadják társaik javaslatait, ötleteit, képesek az együttműködésre.

Játékukban dominánsan jelentkezik a szerepjáték, ismernek több szabályjátékot, amelynek során a szabályok megtartására és az elmondására is képesek. A bábozást, dramatizálást beépítik játékukba.

A fejlesztéshez szükséges eszközök:

Természetes anyagú kosarak.

Könnyen mozgatható gyermekbútorok, asztalok.

Érzékelést, észlelést, gondolkodást fejlesztő játékeszközök.

Kreativitást fejlesztő, konstrukciós játékok.

Különféle társasjátékok, puzzle-k.

Plüssállatok, babák, autók.

Képesség és készségfejlesztő játékok.

Mozgást fejlesztő játékok.

Közösen készített játékeszközökhöz különféle anyagok.

Természetben gyűjthető különféle anyagok tárolásához szükséges nagyobb méretű ládák, kosarak.

Homokozó és vizes játékokhoz szükséges eszközök.

Labdák.

Vers, mesélés

Mottó:

"A mese: az anyanyelv zenéje és észjárása"

Zilahyné /

Cél:

A mese-vers iránti igény kialakulása, a 3-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosításával (mesével, verssel, mondókával; bábozással, dramatizálással).

Feladat:

A mindennapos mesélés, mondókázás, verselés biztosítása segítse a gyermekek érzelmi, értelmi, életkori fejlődését, pozitív személyiségjegyeinek alakulását, erkölcsi fejlődését és elősegítse az olvasóvá válást.

A mondókák, dúdoló, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzelmi-érzelmi élmények nyújtása, miközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

Meseválasztás tudatosan, a gyermekek életkorához, a csoport és egyéni fejlettségéhez, érzelmi állapotához és aktuális szükségleteihez igazodjon.

Az élőszavas mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének alakítására. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

Beszélt és írott anyanyelvünk megszerettetése, igényes művelésére nevelés. A beszédkedv felkeltése és megőrzése: a beszéd eszközként való használatának fejlesztése, szókincsbővítés.

Kiemelt figyelem fordítása a gyermekek nyelvtani szempontból helyes mondatszerkesztésére, a szavak, kifejezések pontos alkalmazására.

Az óvodapedagógus beszédében, mesemondásában olyan nyelvi eszközök (dinamika, képszerűség, szemléletesség, színesség, ritmus) használata, amelyek szinte láthatóvá teszik a gyermek előtt a beszédben ábrázolt folyamatokat, eseményeket, helyzeteket, cselekvéseket, hősöket. Mindezzel az eleven belső képvilág kialakulásának elősegítése. A mese, a bábozás és dramatizálás eszközeivel feltárja a külvilág és a belső világ érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Verbális emlékezés és a sorrendi felfogás erősítése, az analízis-szintetizáló képesség fejlesztése, a tér- és idő-, stílusérzék fejlesztése.

A bábjáték és mesedramatizálás során a mozgáskoordináció és finommozgás fejlesztése és az érzelmi nevelés lehetőségeinek kihasználása.

A felhasznált irodalmi anyagok igényes kiválasztásával és összeállításával, (melyek a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodnak) a mese-és valóságtudat kialakításának segítése. Könyv iránti vonzódás kibontakoztatása, vele való helyes bánásmód elsajátítása.

A fejlesztés tartalma:

A mese-vers szervezeti formája kötött és kezdeményezett jellegű, melyről az óvodapedagógus az irodalmi anyagtól függően dönt. A képzeleti képek előhívásához csak annyi eszközt használjon az óvodapedagógus, amennyi nem köti meg túlságosan a gyermekek fantáziáját.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységekhez hasonlóan a meshallgatás áhítatában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A gyermek saját vers-és mesealkotása, annak mozgással vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

3-4 éves korban a gyermekek első igazi irodalmi élménye a mondóka, az ölbeli játékokhoz kapcsolható, hintáztatók, kacagtatók, csiklandozók, altatók, felelgetős játékok. Mindezek testközeliséget, érzelmi biztonságot, a ráismerés örömeit jelentik a gyermekek számára.

A kiolvasók, mondókák, altatók, simogatók legyenek egyszerűek, könnyen megjegyezhetőek, és legyen lehetőség a sokszori ismétlésre, újrajátszásra. A mesék legyenek egyszerűek, állatokról szólóak, láncszerűek, tartalmukat ritmikus ismétlődés jellemezze. Ez a kezdete a figyelmes meshallgatásra való szoktatásnak. Az óvodapedagógus bábozzon egyszerűbb, rövid párbeszédes jeleneteket, ami megkönnyítheti a beszoktatást.

4-5 éves korban kialakul a mese, a vers szeretete, amely egyre gyakrabban jelenik meg a gyermekek játékában. Az új versek kapcsolódjanak a gyermekek pillanatnyi élményeihez, hangulatához, évszakokhoz, jeles ünnepekhez. A mesék legyenek többszereplős állatmesék, egyszerűbb népmesék. Kapjanak helyet a magyar klasszikusok és a mai magyar írók modern meséi, elbeszélései. A mondókázás anyagát a népi mondókák, névcsúfolók, tréfás kiolvasók alkotják.

5-6-7 éves kor a meshallgatás igazi ideje. Ismételtethessék az előző években hallottakat és bővüljön a mesék sora tréfás mesékkal, tündérmesékkal, klasszikus és kortárs irodalmi művekkel. Az elalvás előtti mindennapos mese ebben a korban lehet folytatásos mese, irodalmi alkotás. A gyerekek az egyszerűbb meséket önállóan tudják dramatizálni, bábozni. Önmaguk is találjanak ki új meséket. Ismerjenek meg olyan közmondásokat, amelyeket a környezet gyakran hangoztat. A kiválasztott versek, mesék erősítsék meg a környezet megszerettetését, a néphagyomány ápolását, és az évszakok szépségét.

A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére:

Szívesen, örömmel hallgatnak mesét, verset. Kialakul igényük a hallott irodalmi művek újrashallgatására.

Figyelmesen hallgatják az óvodapedagógust, társaikat.

Meschallgatás közben viselkedésükön, tekintetükön látszik a belső képalkotás folyamata, mely a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A kellemes időtöltés és átélt élmények hatására érzelmi életük gazdagodik, szorongásuk oldódik.

Az erkölcsi viselkedési normák megerősödnek.

A nyelvhelyességi szabályoknak megfelelően használják anyanyelvüket. Ők maguk is szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak.

Tudnak egyszerű meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgással kifejezni. A könyvekben a képek alapján tudnak tájékozódni, színházi előadások eseményeit követni.

Fejlesztéshez szükséges eszközök:

Leporellók, szakkönyvek.

Mesekönyvek és versgyűjtemények.

Diavetítő, diafilmek

Dramatizáláshoz különféle textíliák, filcek.

Bábok és bábkészítéshez szükséges anyagok és eszközök

Mesedramatizáláshoz szükséges jelzésszerű kellékek (palást, kalapok, paraván, sapkák stb.).

Ének, zene, népi játék, tánc

Mottó:

„Hozzon a gyermeknek mindenki, amit tud: Játékot, zenét, örömet.”

(Kodály Zoltán)

Cél:

Zenei élmény iránti igény kialakulása, a zenei fogékonyság megalapozása A közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése.

A gyerekek jussanak el minél több olyan zenés élményhez, amelyek felkeltik zenei érdeklődésüket, formálják zenei ízlésüket, fogékonyságukat.

Feladatok:

A zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése, a tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosításával. A zenei anyag szorosan kapcsolódik a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, naptári év eseményeihez, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez. Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc és a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú, érték közvetítő nevelés fontos eszköze a korosztályi sajátosságokat figyelembe véve.

A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása, hagyományok ápolására való törekvés. A 3-7 éves korban megtervezhető hagyományos zenei tartalmak biztosítása. A gyermekek zenei, nyelvi képességének, zenei kreativitásának fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal, zenei képességfejlesztő játékokkal (ritmus, ének, hallás, mozgás) énekes népi játékokkal, kortárs művészeti alkotásokkal.

A zenehallgatási anyagok megválasztásakor a gyermekek nemzetiségi, etnikai, kisebbségi hovatartozásának figyelembevétele.

A fejlesztés tartalma:

3-4 éves korú gyermekek:

- felnőttekkel játszható ölbeli játékok (arc, kéz, ujj, lovagoltató),
- 3-5 hang terjedelmű játékok, játékos mozdulatokkal,
- főként álló helyzetben játszható énekes játékok,
- játékos mozdulatokkal az egyenletes lüktetés érzékeltetése,
- 2-3 élesen eltérő zörej megkülönböztetése,
- halk-hangos felismerése beszédben, énekben, zörejben,
- egyszerű dallamfordulat visszaéneklése,
- egyszerű ritmushangszerek használata.

4-5 éves korú gyermekek:

- 3-6 hangból álló énekek, játékok,
- csiga-hullámvonalban járás,
- az egyenletes lüktetés érzékeltetése járással és tapssal,
- dalok, mondókák ritmusának kiemelése,
- párválasztós és fogós játékok,
- jó szövegkiejtésű, tiszta együtt éneklés,
- magas-mély hangok térbeni mutatása,
- halk-hangos ének, beszéd, taps,
- sokat hallott dalok felismerése dúdolásról, hangszerről,
- motívumonkénti dallambújtatás,
- finomabb zörejek, egymás hangjának felismerése,
- a természet, környezet zörejeinek felismerése,
- dob, cintányér, háromszög használata, maguk készített hangszerek használata,
- improvizálás: dallamfordulatok kitalálása (név, köszönés, stb.).

5-6-7 éves korú gyermekek:

- bonyolultabb mozgásformájú játékok; fogyó-gyarápodó, párválasztó, fogó, kapus, sor- és hidas játékok, egyszerűbb, játékos táncmozdulatok változatos térformával,
- egyenletes lüktetés és ritmus különbsége, összekapcsolása,
- dallamfelismerés ritmusról,
- halk-hangos, gyors-lassú fogalmának megismerése és együtt gyakorlása,
- dallamfelismerés kezdő motívumról, vagy belső motívumról,
- dallambújtatás rövidebb-és hosszabb egységekkel, belső éneklésnél is folyamatos tempóban,
- sokféle zörej-és zenei hang, egymás hangjának felismerése kis eltéréssel, zaj iránya, távolsága,
- dob, háromszög, cintányér és egyéb hangszerek egyéni változatos használata a dalokhoz,
- improvizálás; kérdés felelet kitalálása, mondókára dallamkitalálás, saját szöveg éneklése.

A fejlesztés várható eredményei az óvodás kor végén:

Tisztán, szép szövegkiejtéssel énekelnek.

Élvezettel játszanak dalosjátékokat.

Szép tartással járnak, játszanak.

Megkülönböztetik és reprodukálják a zenei fogalompárokat.

Ritmust, mozgást, dallamot rögtönöznek.

Ismerik a térformák alakításának lehetőségét.

Tudnak egyszerű tánclépéseket végezni.

Az ismert dalt, néhány természeti, környezetbeli hangot és hangszereket, egymás hangját felismerik dallammotívum alapján.

Tudnak élvezettel figyelni a zenehallgatásra.

Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.

Megmutatkozik a zenei tehetség.

A fejlesztéshez szükséges eszközök:

Szakkönyvek

Különböző hangszerek (furulya, csörgődob, xilofon, triangulum, ritmuspálca)

Orff hangszerek

Saját készítésű természetes hangszerek

Hallásfejlesztéshez auditív eszközök

Mozgáskotta, Színkotta

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Mottó:

„ A gyermekek mindenből mindent tudnak csinálni”

(Goethe)

Cél:

A gyermekek élmény-és fantáziavilágának képi szabad önkifejezése, belső képek gazdagítása, esztétikai érzékenységük, befogadó készségük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása, kreativitásuk, kézmozgásuk finomítása. Ismerkedjenek népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal.

Feladatok:

A zavartalan és sokrétű tevékenykedéshez szükséges feltételek biztosítása. A gyerekek megismertetése az ábrázolási tevékenységekkel (mintázás, festés, rajzolás, vágás, ragasztás, hajtogatás, varrás, szövés, egyéb technikák), a technikákhoz használt eszközökkel alkalmazásukkal.

A csoportokban legyen biztosítva az eszközök elérhetősége, amivel fantáziájuknak megfelelően dolgozhatnak, alkothatnak. Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

Az alkotás és önkifejezés igényének kialakítása.

Élményekből, tapasztalatból táplálkozó alkotó munka megteremtése a belső képek gazdagítása.

Az esztétikum iránti érzékenység és érzékelő képesség befogadó készség kialakítása.

A környezet iránti esztétikai érzékenység kialakítása.

Különféle anyagok gyűjtése, újrahasznosítása az alkotás során.

A gyermekek megismertetése népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal

Az alkotások bemutatása közösségi rendezvényeken. A tehetséges gyermekek bátorítása.

A fejlesztés tartalma:

3-4 éves korban:

- az óvodába kerülés pillanatától az ábrázolás eszközeinek megismertetése: firkálás, gyurmázás, festés, rajzolgatás, formák rakosgatása,
- változatos tevékenységek és témák, eszközök alkalmazása,
- láb, kéz, ujjnyomatok készítése (festés, homok, hó, stb.),
- nagy felületen közös, többféle technika gyakorlása,
- különböző tárgyak, alakzatok formáival való ismerkedés.

4-5 éves korban:

- emberábrázolás a környezet, tárgyak, cselekmények saját elképzelés alapján történő megjelenítése,
- változatos eszközökkel való tevékenykedés: vastagabb-vékonyabb ceruza, viaszkréta, aszfaltkréta, különböző vastagságú ecsetek, sokféle alakú, méretű, anyagú, színű textil, papír, fonaldarabok, spárga, természeti kincsek gyűjtése, felhasználása,
- színárnyalatokkal való ismerkedés, a színkeverés próbálgatása,
- kompozíciók alkotása, ritmusba rendezés
- változatos technikák alkalmazása: rajzolás, gyurmázás, festés, papírtépés-gyűrés, ragasztás, lenyomat, beszurkálás, karcolás, díszítés, hajtogatás,
- térirányok gyakorlása (együtt mellett, felett-alatt, fent, lent, középen),
- egyszerű ajándéktárgyak készítése,
- barkácsolás alapjainak megismertetése: egyszerűbb eszközök, bábok,
- részekre osztás: darabolással, hajtogatással, tépéssel,
- a gyerekek segítségének igénybevétele az eszközök előkészítésében, elrakásában.

5-6-7 éves korban:

- az előzőekhez képest új technikai megoldások lehetnek: kollázs, dombormű, viaszkarca, lenyomat, márványozás, szövés, fonás, varrás, berzselés,
- cselekmény-és részletes emberábrázolás, eseményábrázolás
- képalkotás térbeli elhelyezése, arányok, kidolgozottság, színgazdagság,
- közös kompozíciók létrehozása, segítségnyújtás a csoportszoba díszítésében,
- térbeli tapasztalatok, megfigyelések, tájékozódás a térben, arányviszonyok az építő játékok változatos felhasználása során.
- megismerkedés a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal.

A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére:

Ismerik a különféle technikákat, önállóan tudják alkalmazni azokat.

Szívesen alkotnak.

Képzalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket. Alkotásaikban megjelennek a népművészeti elemek, a nemzeti szimbólumok. Színhasználatuk, formaábrázolásuk változatos.

Emberábrázolásaikban megjelennek a részletek, egyszerű mozgások.

Plasztikai munkáik egyéni, részletezőek.

Téralakításban, építésben sokféle tapasztalattal, rendelkeznek, ötletesek, együttműködők.

Örülnek és megbecsülik saját és társaik alkotásait, és a közösen elkészített kompozíciókat.

Felfedezik a szépet, tudnak gyönyörködni benne.

Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásokról. Önállóan és csoportosan is készítenek ajándékokat, kellékeket. A tehetséges gyermekek kiemelkedő képességei megmutatkoznak az ábrázolásban.

A fejlesztéshez szükséges eszközök:

Különböző méretű, színű, felületű, vastagságú papírok (rajzlap, tafet, karton, csomagoló stb.).

Tempera, vízfesték, zsír- és viaszkréták, textilfestékek, ceruzák, filctollak, táblakréta, pasztell.

Különböző vastagságú ecsetek.

Ollók, tűk, ragasztók.

Gyurma, só-liszt gyurma, gipsz.

Termések, természetes anyagok, száraz virágok, magvak.

Különböző textíliák, filcek, kongré, vászon.

Fonalak, spárga, damil, zsinórok, csipkék.

Kisméretű szövőkeretek.

Szivacsdarabok, hungarocell.

Fagyöngyök, karikák.

Újrahasznosítható anyagok.

Mindennapos mozgás

Mottó:

„A test és a lélek egységet alkot, s mindkettő istápolásra szorul.”

(Joubert)

Cél:

Természetes mozgásigényük kielégítése.

Fejlődjenek a gyermekek testi képességei: erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség.

Mozgáskoordináció fejlődése.

Társra figyelés képességének alakítása mozgás közben.

Feladatok:

Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett az irányított mozgásos tevékenységek hangsúlyos jelenléte, mely játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás járuljon hozzá a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.

A gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás).

A gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akaratitényezőinek fejlesztése úgy, hogy megmaradjon a gyermekek szabad mozgáskedve.

A légző, -keringési, -csont, -és izomrendszer teljesítőképességének növelése figyelemmel a mozgásfejlődés lépcsőfokaira.

A testrészek megismertetése, testséma fejlesztése.

A tornát, a játékos mozgásokat és az egészséges életmódot támogató egyéb tevékenységeket minden gyermek számára biztosítani kell, teremben és szabad levegőn egyaránt – eszközökkel vagy eszközök nélkül, spontán, aktív szabad játék során, irányított mindennapos mozgásfejlesztés keretében, illetve szervezett mozgásos tevékenység formájában.

A komplex testmozgások beépítése az óvodai élet egyéb tevékenységeibe, melyek hatnak a gyermek személyiségének (a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás, tanulási képesség) fejlődésére.

Az egészségfejlesztő testmozgás biztosítása az óvodai nevelés minden napján, törekedve a legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok, amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás megszervezése a csoportszobában vagy a játszóudvaron, ezt kiegészítve a Tóvárosi Tagóvodában az óvodai tornaszobában is történhet.

A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok.

A különböző szervezeti formák megteremtése.

Az óvodai élet mindennapjaiban rendszeresen kapjon helyet a mindennapos testnevelés, lehetőség szerint a szabadlevegőn. Ennek időtartama 15-20 perc legyen.

A szervezett mozgásos tevékenységek minden korcsoportban kötött jellegűek:

3-4 éves, 4-5 éves korban heti egy alkalommal, 5-6-7 éves korban heti két alkalommal. Időtartama 20-35 perc.

A gyermekek terhelésekor figyelembe vesszük az egyéni szükségleteket és képességeket.

A kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermekek fejlesztése.

A fejlesztés tartalma:

A mozgásos tevékenységeket, s azok eszközeit az óvodapedagógus mindenkori a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez méretezze.

3-4 éves korban:

- nagymozgások fejlesztése: (futás, ugrás, szökdelés),
- természetes támaszgyakorlatok (csúszás, kúszás, mászás),
- gurulás a test hossz tengely körül,
- egyensúlyérzék fejlesztése változatos formában, teremben és szabadban,
- egyszerű, utánzó játékok, szétszórta, körben és sorban.

4-5 éves korban:

- még mindig a nagymozgások fejlesztése a hangsúlyos,
- természetes támaszgyakorlatok elsősorban tornaszereken,
- egyensúlyérzék fejlesztése talajon, rézsútos padon és a létra fokain,
- differenciáltabb szem – kéz, szem – láb koordináció,
- speciális járások és gimnasztikai gyakorlatok,
- eszközzel végezhető gimnasztikai gyakorlatok,
- gurulóátfordulás, és a kézenállás előgyakorlata,
- több csoportban, párokban, egy és két sorból, körből és kettős körből végezhető futójátékokkal.

5-6-7 éves korban:

- különböző tartásjavító gyakorlatok, függeszkedés,
- összetett, bonyolultabb mozgásformák megjelenése,
- különböző típusú futógyakorlatok: váltakozó iramú futás, futás akadályokon át,
- néhány lépés nekifutással magas-és távolugrás,
- változatos eszközhasználattal mozgások, labdagyakorlatok: egykezes alsó-felső dobások, egykezes, kétkezes, függőleges és vízszintes célba,
- az eddig elsajátított talajtornaelemek ismétlése változatos formában,
- sor-és váltóversenyek, labdajátékok, különböző küzdőjátékok,

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére:

A gyerekek szeretnek mozogni és kitartóak ezekben a tevékenységekben. Kialakul a nagymozgások sora, képesek finom mozgásokra, kialakul egyensúlyérzékük, összerendezett a mozgásuk.

Ismerik az irányokat.

Tudnak térben tájékozódni, ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni. Betartják a szabályokat, különböző versenyjátékok, ügyességi játékok alkalmával.

Ismerik a vezényszavakat, tudnak labdát pattogtatni, vezetni, dobni, elkapni, gurítani, célozni.

A kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermekek tehetsége megmutatkozik a különböző mozgásos tevékenységekben.

A fejlesztéshez szükséges eszközök:

Különféle kéziszer: ugrókötelek, karikák, különböző méretű labdák, botok, szalagok, színes kendők, körszalagok, körkötelek, babzsák.

Nagy és kicsi szivacs szőnyegek.

Hosszú padok, zsámolyok, greiswald
Különféle VESCO tornaeszközök.
Egyensúlyérzék fejlesztő eszközök.
Udvari eszközök

Külső világ tevékeny megismerése

Mottó:

„A környező világ iránti érdeklődésünk velünk születik. Születésünk pillanatától egy bonyolult és elkápráztató világ felfedezői vagyunk.”
(Gerald Durrell)

Cél:

A gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti, emberi, tárgyi világ értékei iránt.

Óvják és védjék környezetüket.

Feladatok:

A 3-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása.

A mindennapi élethez szükséges tapasztalatok megszerettetése, részképességek, gondolkodási műveletek, szokások, helyes magatartási formák elsajátítása.

A gyermek aktivitásának és érdeklődésének felkeltése a szűkebb és tágabb természeti, emberi és tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás, a nemzeti, a családi, a tárgyi kultúra értékeinek megismertetése, megszerettetése, ezek védelme. A gyerekek kommunikációs készségének fejlesztése közvetlen tapasztalatszerzés során, kísérletező tapogatózással.

A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alak, nagyságbeli, tér és síkbeli szemléltetésének alakítása, törvényszerűségek megtapasztalása, matematikai tapasztalatok szerzése, és ezek tevékenységekben való alkalmazása.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.

A gyermekek önálló véleményalkotási, döntési képességének fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

A fejlesztés tartalma:

3-4 éves korban:

- Megismerkednek az óvodával, annak közvetlen környezetével, az óvoda dolgozóival, berendezési tárgyakkal, saját és társaik jelével.
- Megfigyelik az óvoda közvetlen környezetének élővilágát, gyakorolják a gyalogos közlekedés szabályait.
- Megtapasztalják az évszakok váltakozását, terméseket, terményeket gyűjtenek.

- Beszélgetnek a családról, családtagokról.
- Ismerkednek a testrészekkel és a testápolási teendőkkel, egészségüket károsító tényezőkkel.
- Tapasztalatokat szereznek a környezetükben levő formákról, különbséget tesznek a nagyságrendi, mennyiségi jellemzőkben.

4-5 éves korban:

- Élményszerző sétákat tesznek az óvoda közvetlen környezetén túl, gyakorolják a gyalogos és utas közlekedés szabályait. Megismerkednek a járművekkel.
- Megfigyelik az évszakok és az időjárás változását. Összefüggéseket látnak meg az emberek tevékenysége és az évszakok váltakozása között
- Gyűjtögetik a természet kincseit, válogatják, csoportosítják, felhasználják azokat: rügyeztetés, csíráztatás, hajtás, képalkotás, barkácsolás.
- Megismerik az évszakokhoz kapcsolódó jeles napokat.
- Gyakorolják önmaguk, családjuk bemutatását és a viselkedés szabályait
- Játékosan szereznek tapasztalatot testük és érzékszerveik funkcióiról. Gyakorolják a testápolási teendőket.
- Megismerkednek a háziállatokkal, azok életmódjával, madarakkal, bogarakkal, és védik azokat. (Télen a madarak etetése.)
- Képekről, könyvekből megismerik a vadon élő állatokat
- Napi tevékenységek végzése során, természetes módon folyik a matematikai tapasztalatok szerzése.

5-6-7 éves korban:

- Megismerik a nemzeti kultúra értékeit, városunk nevezetességeit, séták során megtekintik a középületeket, múzeumokat, kiállításokat, színházi előadásokat, könyvtárat. Fontosnak tartják az értékek védelmét. Átélik a közösséghez való tartozás élményét. Látogatásokat tesznek a szülők munkahelyein, postán, vasútállomáson, tűzoltóságon stb.
- Sok ismeretet szereznek a szárazföldi, vízi közlekedésről és gyakorolják, illetve rendszerezik azokat.
- Megfigyelik az évszakok szépségeit, óvják környezetüket, tapasztalatot szereznek az ember és természet viszonyáról, a környezetet károsító tényezőkről.
- Egyszerű kísérleteket végeznek növényekkel, vízzel, levegővel, talajjal, közben tapasztalatokat szereznek az élő és élettelen világról.
- Gondozzák a növényeket, megfigyelik fejlődésüket.
- A természet összegyűjtött anyagait osztályozzák matematikai szempontból is, és fel is használják azokat.
- Ismerkednek az idővel, az évszakok ritmikus váltakozásával, a hét napjaival, és a napszakokkal.
- Beszélgetnek a családi összetartozásról, az emberi kapcsolatok fontosságáról.
- Gyakorolják személyi adataikat, szüleik nevét, foglalkozását.
- Ismerik testüket, funkcióit, ápolását, gondozását, védelmét, az egészséges életmód szokásait.

- Ismerkednek az egészség, betegség fogalmával, a vitaminok jelentőségével, az orvos gyógyító munkájával, a helyes táplálkozási szokásokkal és a környezeti higiénia fontosságával.
- Az állatokról szerzett ismereteik során gyűjtőfogalmakat használnak, csoportosítanak.
- A napi tevékenységek végzése során természetes módon gyakorolják a matematikai ismereteiket.

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végén:

Tudják lakcímüket, saját és szüleik nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét, születési helyüket és idejüket.

Tudnak különbséget tenni az évszakok között, gyönyörködnek szépségeiben.

Ismerik a környezetükben lévő intézményeket, városunk nevezetességeit. Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat, környezetük növényeit, azok gondozását, gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket.

A tárgyakat meg tudják számlálni 10-ig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.

Tapasztalatot szereznek a geometria körében.

Tevékenykednek tükörrel.

Megkülönböztetik a jobbra- balra irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat (pl.: alá, fölé, közé stb.).

Kialakul a beszédhelyezethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszéd.

Ismerik a viselkedés alapvető szabályait.

Fejlesztéshez szükséges eszközök:

Magvak, palánták, virágföld, cserepek.

Kisméretű lombseprűk, hólapátok, kerti szerszámok.

Nagyméretű plédok kiránduláshoz.

Játékkészlet folyamatos bővítése.

Mérőedények, súlyok.

Különféle tároló kosarak.

Könyvtár-bővítés (ismeretterjesztő könyvek, szakkönyvek, leporellók).

MINIMAT

Különböző táblák, tükrök.

Képességfejlesztő játékok

Projektor, laptop, vetítővászon

Munka jellegű tevékenységek

Cél:

A gyermeki munkán keresztül pozitív személyiségjegyek, énkép, önismeret alakítása, személyiségük fejlesztése.

Feladat:

A különböző típusú munka jellegű tevékenységek tervezése és azok feltételeinek biztosítása.

A munkához nyugodt légkör biztosítása, folyamatos megerősítéssel a gyermek saját magához mérten fejlesztő, pozitív értékelése.

A gyermek munkajellegű tevékenységének sajátossága, hogy örömmel, szívesen, aktív részvétellel végezze, a tevékenység lehetőséget teremtsen a tapasztalatszerzésre, a környezet megismerésére, valamint a munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek és készségek – mint a kitartás, önállóság, felelősségvállalás és céltudatosság – fejlesztésére.

A gyermekek értékteremtő együttműködési képességeinek fejlesztése: segítőkészség, munkamegosztás, kötelességvállalás, célirányos figyelem.

A munka során a meglévő tapasztalatok erősítése, eszközhasználat, új jártasságok alakításával, önként végzett játékos tevékenységgel. A munka megbecsülésére, elismerésére nevelés.

A fejlesztés tartalma:

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás stb.).

Az óvodások munka jellegű tevékenysége elsősorban önmagukért és a közösségért végzett feladatokat jelenti.

A közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Kezdetben az óvodapedagógus és dajka segítségével, később teljesen önállóan, öntevékenyen végezzenek munka jellegű tevékenységeket.

A felnőtt mindegyik munkafajtánál adjon mintát az eszközök használatához és a munkafázisok sorrendiségének megismeréséhez, ügyeljen a balesetek megelőzésére is.

Úgy segítsen a gyerekeknek, hogy minél többször át tudják élni a munka örömét, a célért vállalt erőfeszítés szépségét, nehézségét.

Az óvodapedagógus értékelése minden esetben legyen buzdító, megerősítő, hogy a gyermekekben pozitív viszony alakuljon ki a rendszeres munkavégzéshez. Mindegyik korcsoportnál nagy hangsúlyt fektetünk az önkiszolgálásra, testápolásra, öltözködésre, étkezésre, környezetgondozásra.

3-4 éves korban:

- Megismerkednek az óvodai szokásokkal és az azokhoz kapcsolódó önkiszolgáló tevékenységekkel: testápolás, étkezés, öltözködés teendői.
- Segítenek a teremrendezésben, játékok elrakásában.
- Megfigyelik a növények gondozását és segítenek ebben.
- Apróbb megbízatásokat teljesítenek.

4-5 éves korban:

- Bővül a tevékenységük: terem átrendezésével, tevékenységek során használt eszközök előkészítésével, elrakásával, asztalfelelősi munkával
- Segítenek a terem, az öltöző és mosdó rendjének megőrzésében.
- Közreműködnek a növények gondozásában, szobanövények átültetésében.
- Segítenek az udvar rendben tartásában: őszi lombsepregetés, hólapátolás, szemét összegyűjtése, téli madáretető gondozásában, madáreleség készítésében
- Kisebb megbízatásokat teljesítenek: kicsik segítése, információk közvetítése, jeles napok, ünnepek előkészítésében.

5-6-7 éves korban:

- Önállóan végzik az asztalfelelősi munkát, az öltöző- és mosdófelelős tevékenységét.
- Döntenek a munkamegosztásban.
- A csoport szokásrendjének megfelelően ízlésesen, esztétikusan terítenek, asztaltörlés, eszközök megfelelő elhelyezése, sepregetés.
- Önkéntesen vállalnak alkalomszerű munkákat.
- Tevékenyen részt vesznek az ünnepi készülődésekben, és a napi munkajellegű tevékenységekben.
- Óvják környezetüket, segítenek a kisebbeknek.
- Önállóan használják a tevékenységekhez szükséges eszközöket, szerszámokat.

A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére:

A gyerekek szeretnek közösen munkálkodni, örülnek a közösen végzett tevékenységeknek.

Képességeiknek megfelelően segítenek saját és környezetük rendjének megőrzésében.

Megbízatásokat, feladatokat önként vállalnak.

Képesek az önkiszolgálásra.

Az asztal-, öltöző- és mosdófelelős a munkáját önállóan végzi.

Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére.

Közreműködnek a növények gondozásában, madáretetésben.

Igényükké válik a kisebbek segítése.

Gondozzák, óvják környezetüket, örülnek az elvégzett munkának. Tapasztalják, hogy a feladat elvégzésével pozitív irányba változik a környezetük.

Mások által végzett munkát megbecsülik.

A különleges gondozást igénylő gyermekek képessé válnak a szabályok betartására, a társas együttműködésre, a rájuk bízott munka elvégzésére. Munkavégzés közben vigyáznak saját és társaik testi épségére, megtanulják az eszközök, szerszámok használatát. Együttműködőek.

A fejlesztéshez szükséges eszközök:

Növény gondozás feltételeinek biztosítása: cserepek, virágföld

Az asztalfelelősök munkavégzéséhez szükséges eszközök: kis partvisok, lapátok, kötények.

Udvari munkavégzéshez szükséges eszközök: kis vékák, gyermekméretű szerszámok, locsolókannák, hólapátok.

Tevékenységekben megvalósuló tanulás

Mottó:

"A szabadság kiapadhatatlan forrása a felfedezésnek, amikor elősegítik a szabad szárnyalást, gazdagodik a világ."

/ Simon de Beauvoir /

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése, a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladata. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretben valósul meg.

Az óvodai tanulás a játék motivációs bázisára épül és mindvégig játékos jellegű marad. A tevékenységi vágy ösztönöz a tapasztalatszerzésre, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul, miközben minden pillanatban újabb és újabb felfedezéseket tesz, azaz tanul a kisgyermek.

Játék közben, játékosan, szinte észrevétlenül tanul, tehát a játék az óvodai tanulás egyik színtere, de nem kizárólagosan az. A játékon belül a motoros, a szociális és a verbális tanulás összefonódik, komplex formában jelenik meg. A nevelési folyamat egésze alkalmas arra, hogy spontán vagy irányított módon tanuljon a gyermek.

A pozitív és negatív élmények és ezek feldolgozása szabad alkotásokban, (mozgásban, játékban, stb.) elengedhetetlen feltétele a külső ingerek belsővé válásának és a harmonikus személyiségfejlődésnek.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakoztatását.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásuk erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos, minta-és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- spontán játékos tapasztalatszerzés,

- a cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodai tanulás elsődleges célja:

Az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése.

A tanulást támogató környezet megteremtése során építünk a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

Feladat:

A tanulást támogató környezet megteremtése.

A több érzékszervet igénybe vevő tapasztalás és a sokoldalú cselekedtetés biztosítása.

Egyéni fejlődés, érési ütem figyelembevétele, differenciált bánásmód alkalmazása: egyéni képességek feltárása folyamatos megfigyeléssel, szintfelméréssel.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén:

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is érettebbé válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtellel és gyermektársaival.

Képesek önállóan következtetni, ítéletet alkotni konkrét, elemi, ismert jelenségek esetében.

Alakul feladattudatuk, ismerik saját értékeiket.

Önálló megfigyeléseket végeznek, önállóak a begyakorolt feladatok megoldásában.

Felfedezik az ok-okozati összefüggéseket.

Többféle megoldás keresésére törekvők.

Szándékos figyelmük tartama eléri a 10-15 percet.

Képesek gondolataikat érthetően szavakba, mondatokba foglalni.

Kialakul valóságtudatuk.

4. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró.

Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is érettebbé válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermekkedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtten és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
 - feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.
- A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

III. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek, a gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek, a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Helyzetelemzés:

Óvodánk vonzáskörzetébe lakótelepi (sokemeletes panelházas) és családi házas övezetből egyaránt érkeznek gyermekek. Az elmúlt években jelentős változások figyelhetők meg a családi háttér tekintetében. Egyre gyakoribbak az egyszülős családok, ahol a gyermekeket az egyik szülő neveli, gyakran élettársi kapcsolatban. A teljes családban élő gyermekek esetében is jellemzőek a megélhetési nehézségek: munkanélküliség, alacsony jövedelem, kedvezőtlen lakáskörülmények, a szülők egészségi állapotából vagy életviteléből fakadó problémák. Mindez hatással van a gyermekek személyiségfejlődésére. Egyre több gyermeknél tapasztalható lemaradás vagy elakadás testi, lelki és értelmi fejlődésükben, amit az óvodai nevelés során külön figyelemmel, fejlesztéssel és támogatással szükséges kompenzálni.

Óvodai nevelésünk céljai a gyermekvédelem tükrében:

A családban fellépő működési zavarok ellensúlyozása, enyhítése.
A rászorultságnak megfelelő segítségnyújtás.
Szemléletformálás a szülők körében

Feladataink a gyermekvédelem területén:

Általános feladatok:

Az óvodás korú gyermekek testi-lelki szükségleteinek kielégítése, a gyermeki jogok védelme.
Az egészséges életmód alakítása.
Az érzelmi nevelés, a szocializáció segítése.
Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.

Prevenációs munka az óvodában:

Az óvodapedagógus naponta találkozik a szülőkkel, és alkalma nyílik arra, hogy érzékelje a felmerülő problémákat és késlekedés nélkül reagálhasson azokra.
A gyerekekkel bensőséges kapcsolat kialakítására törekszünk, az óvodai élet szervezése, nevelési elveink, attitűdünk segíti a gyermekek jó megismerését.
Az óvodapedagógus anyapótló szerepe, szeretetteljes figyelő odafordulása segíti a gyermekek viselkedésében, gondozásában, egészségügyi állapotának változásában, szülő-gyerek kapcsolatban megmutatkozó eltérések észlelésében, a családban fellépő működési zavarok ellensúlyozásában, enyhítésében.
Gyermekek és családját egységében igyekszünk megismerni, segíteni, gondozni.
Prevenációs munkánk elsőrendű feladata felismerni, hogy a gyermek fejlődését milyen veszély fenyegeti, vagy a károsodás mitől, milyen mértékben következett már be.
A tapasztalatokat a csoportos óvodapedagógusok írásban rögzítik, megjelölik a fejlesztés, odafigyelés, egyéni bánásmód, segítség módját és folyamatosan kontrollálják a változást.

A fokozottabb odafigyelést, segítséget igénylő eseteket jelzik az óvodaigazgatónak, gyermekvédelmi felelősnek, akik közösen döntenek a segítség módjáról, a szükséges intézkedésekről.

IV. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái és az óvoda kapcsolatai

Kiemelt jelentőségű az óvoda és a család kapcsolata.

Elveink és módszereink:

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését különböző együttműködési formákban.

Elfogadó, nyitott és kezdeményező szerepet vállalunk.

Kölcsönös bizalom a család és az óvoda között, nyílt, őszinte együttműködés.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

A szülő érezze, hogy gyermekét szeretik, hogy gyermeke szeret óvodába járni, szereti az óvodapedagógust, a dajkát és a gyerekeket.

Az óvodapedagógusnak joga van módszertani tudásának, szabadságának megfelelően a neveléshez vezető út megválasztásában.

A szülőnek joga van óvodát választani.

Kapcsolattartás a családdal:

Az óvoda és a családok együttműködésével szervezett ünnepek és közös események célja a meghitt, családias légkör megteremtése, amelyben a gyermekek és felnőttek közös tevékenységei örömteli érzelmi élményeket nyújtanak, miközben tudatosan kerülünk minden olyan helyzetet, amely a gyermekekben szorongást vagy feszültséget válthatna ki.

- Ismerkedő játszó délután, ahol az óvodánk iránt érdeklődő szülők gyermekeikkel együtt megismerkedhetnek óvodánkkal, és a leendő óvó nénikkel.
- Beiratkozás
- Új szülők szülői értekezlete: legelső közös megbeszélésünkön ismertetjük programunk célját, alapelveit, és az óvodai élet szokásait.
- Befogadó nap, a kisgyerek óvodába lépése előtt fogadjuk a családokat egy rövid ismerkedésre.

A partneri együttműködés az óvodai élet során különböző kapcsolattartási formákban nyilvánul meg:

- délelőtti-délutáni találkozás,
- nyitott óvoda (szülők részvétele az óvodai életben),
- fogadóóra, szülői értekezlet,
- nyílt játszónapok,
- kirándulások,
- közös programok,
- ünnepélyek.

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsőde, és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez.

A szakmai kapcsolat ápolása rendszeres a Tóvárosi Általános Iskolával:

- tanítók meghívása óvodai programokra, a nagycsoportosok szülői értekezletére, a nagycsoportokba egy-egy délelőtti tevékenységre
- az iskolás diákok fellépésükkel színesítik kiemelkedő ünnepeinket
- rendszeresen részt veszünk a nagycsoportos gyermekeinkkel a Tóvárosi Általános Iskola karácsonyi ünnepélyén
- tavaszi időszakban az óvodapedagógusok látogatnak az első osztályokba, amelyet rendszeres szakmai eszmecsere követ
- minden év áprilisában a nagycsoportos gyermekekkel ellátogatunk az iskolába, hogy részesei lehessenek egy játékos tanórának.

Kapcsolat a városi óvodákkal:

Az intézményekben lévő kiemelkedő eseményekről tájékoztatjuk a székesfehérvári óvodákat.

- jelentősebb óvodai eseményeken részt veszünk,
- a munkaközösségek tagjai az intézmények szakmai munkájába is bepillantást nyerhetnek,
- előadások, továbbképzések kiszélesítése más óvoda nevelőtestületével,
- meghirdetett rajzpályázatra, óvodapedagógusoknak szóló felhívásokra gyermek és felnőtt alkotások küldése,
- a nagycsoportos gyermekek szívesen ellátogatnak az óvodákban megrendezett tematikus kiállításra (Víz Világ Napi pályázat, Kedvenc mesém, stb.),

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztése és speciális szükségleteik biztosítása érdekében közvetlen kapcsolatot tartunk fenn a Fejér Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálattal és annak Székesfehérvári Tagintézményével.

A pedagógusok szakmai munkájának fejlesztése, segítése érdekében kooperatív kapcsolatot ápolunk a helyi és országos pedagógiai szakmai szolgáltatókkal, az Oktatási Hivatal intézményével, a Székesfehérvári Pedagógiai Oktatási Központtal.

Óvodánkban kiemelt szerepe van a mozgásnak, Intézményünk részt vesz a Magyar Úszó Szövetség által koordinált Úszó Nemzet Programban.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

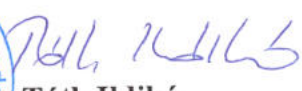
A pedagógiai program hatályba lépése

Jelen pedagógiai program Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése Humán Közszolgálati Szakbizottsága jóváhagyásával **2025. szeptember 1. napján** lép hatályba és visszavonásig érvényes.

Jelen pedagógiai program hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a Hosszúsétatéri Óvoda igazgatója által 2022. szeptember 30. napján jóváhagyott pedagógiai program.

Székesfehérvár, 2025. augusztus 8.

Tóth Ildikó
igazgató

Záradék

A Hosszúsétatéri Óvoda pedagógiai programját Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése Humán Közszolgálati Szakbizottsága – átruházott hatáskörben – a Hosszúsétatéri Óvoda pedagógiai programjának jóváhagyásáról szóló 308/2025. (VIII.14.) számú határozatával jóváhagyta.

Székesfehérvár, 2025. augusztus 26.

Dr. Cser-Palkovics András
polgármester